

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/184/2021
Identifikačné číslo spisu:	8119205999
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8119205999.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu J.. F.K., narodeného XX. F. XXXX, Q.R., H. XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou ŠČURY, s. r. o., Čadca, M. R. Štefánika 2618, pracovisko v Bratislave, Za kasárňou 1, IČO: 47 258 055 proti žalovanej Východoslovenská vodárenská spoločnosť a. s., Košice, Komenského 50, IČO: 36 570 460, o obnovu konania 13C/9/2009, vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29Csp/77/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. septembra 2020, sp. zn. 7CoCsp/18/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 29Csp/77/2019-70 zo 4. decembra 2019 žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal povolenia obnovy konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13C/9/2009, ako aj návrh na odloženie vykonateľnosti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 13C/9/2009-440 z 24. januára 2017 zamietol. Nárok na náhradu trov konania stranám nepriznal.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa podanou žalobou na obnovu konania z 25. marca 2019 domáhal povolenia obnovy konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13C/9/2009, z dôvodov vyplývajúcich z § 397 písm. a/ a b/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), s poukazom na splnenie podmienky týkajúcej sa listinného dôkazu a to splnomocnenia K. ako druhej spoluvlastníčky dotknutých pozemkov, ktoré plnomocnenstvo, podľa jeho vyjadrenia nemohol použiť bez svojej viny v pôvodnom konaní, pretože spoluvlastníčka dotknutých pozemkov zmenila názor na spôsob ďalšieho užívania pozemku a rozhodla sa stať účastníkom súdneho konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13C/9/2009 na strane žalobcu až v roku 2017. Podľa tvrdenia žalobcu uvedeným dôkazom môže byť pre žalobcu vydané priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

3. Súd prvej inštancie právne vec posúdil s ustanoveniami § 397, § 399, § 400, § 403, 414 CSP a vecne tým, že pri posudzovaní žaloby na obnovu konania je potrebné vychádzať zo zásady záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia, čo je zárukou princípu právnej istoty ako jedného zo základných princípov právneho štátu. Náprava rozhodnutia sa spravidla môže docieľiť v riadnom dvojinštančnom postupe formou riadneho opravného prostriedku. Výnimkou z tohto pravidla sú mimoriadne opravné prostriedky, medzi ktoré patrí aj obnova konania s taxatívne vymedzených dôvodov uvedených v § 397 CSP. Splnenie podmienok prípustnosti žaloby na obnovu konania súd skúma z úradnej povinnosti. Zároveň na podanie žaloby na obnovu konania zákon stanovil subjektívnu a objektívnu lehotu, na splnenie ktorých taktiež súd prihliada. V súvislosti s uplatnenou žalobou na obnovu konania následne konštatoval, že žaloba z 25. marca 2019 bola podaná v rámci plynutia subjektívnej lehoty, ktorá začala žalobcovi plynúť dorúčením rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 18Co/3/2018 z 27. decembra 2018 a uplynula 28. marca 2019. Vo vzťahu k dôvodu prípustnosti obnovy konania súd prvej inštancie uviedol, že takýmto dôvodom je existencia takej skutočnosti, ktorú strana oprávnená na podanie žaloby na obnovu konania nemohla bez vlastnej viny použiť v pôvodnom konaní napriek tomu, že skutočnosti objektívne v čase pôvodného konania existovali a strana z procesného hľadiska nezavinila, že sa súd s nimi nemohol oboznámiť. Spravidla pôjde o prípady, keď strana o existencii skutočnosti nevedela. Na to, aby bola obnova konania prípustná, musí ísť vždy o skutočnosti, ktoré existovali už počas pôvodného konania. Nový dôkaz je spôsobilým dôvodom obnovy konania vtedy, ak je ním možné preukázať právne spôsobilú skutočnosť, ktorá môže privodiť pre navrhovateľa priaznivejšie rozhodnutie vo veci a ktorý bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní. Pri novom dôkaze nie je rozhodujúce, že sa týka skutočnosti, ktorá je už súdu známa. Nemožnosťou použiť dôkaz bez svojej viny v pôvodnom konaní, nie je mienená len možnosť označiť dôkaz, ale aj nemožnosť ho predložiť sporovým stranám. Podľa názoru súdu prvej inštancie, žiaden z dôvodov uvedených v žalobe, nespĺňa zákonné podmienky dôvodov povolenia obnovy konania predpokladaných v ustanovení § 397 CSP. Odvolací súd v rozhodnutí z 31. januára 2013 sp. zn. 18Co/95, 96/2011 upozorňoval na nedostatočný okruh účastníkov konania s poukazom na ustanovenie § 91 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. v znení účinnom do 30. júna 2016) z dôvodu, že účastníkom konania nebola druhá podielová spoluvlastníčka, pričom sa v konaní jednalo aj o jej práva a povinnostiach a to z dôvodu nerozlučného spoločenstva. Opätovne na túto skutočnosť upozornil aj v ďalšom zrušujúcom rozhodnutí a to v uznesení z 16. februára 2015 sp. zn. 18Co/28/2014. Na základe uvedeného preto neobstoí argument žalobcu, že sa o uvedenej skutočnosti dozvedel až po rozhodnutí súdu prvej inštancie rozsudkom z 24. januára 2017. Keďže išlo o konanie týkajúce sa právnych pomerov k predmetu vlastníctva, ktoré sa dotýka práv a povinností všetkých spoluvlastníkov dotknutého pozemku a stavby, preto podobne ako pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, musia byť účastníkom tohto konania všetci spoluvlastníci dotknutých objektov (tzv. nútené procesné spoločenstvo podľa § 78 ods. 1 CSP, resp. nerozlučné spoločenstvo podľa § 91 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Neobstoí ani námietka žalobcu, že nemohol druhého účastníka nútiť byť účastníkom konania. Tak ako to uviedol odvolací súd v rozhodnutí sp. zn. 18Co/3/2018, takéto stanovisko by bolo možné iba za predpokladu zákonnej požiadavky, aby takáto osoba vystupovala na strane žalobcu s poukazom na charakter súdneho konania, čo nie je daný prípad. Pokiaľ druhá podielová spoluvlastníčka nemala aktívny záujem vystupovať na strane žalobcu, potom pre splnenie podmienky predpokladanej ustanovením § 78 CSP, resp. 91 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku postačovalo, aby ju žalobca označil ako žalovanú. O tom, že v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 13C/9/2009 musel vystupovať aj druhý podielový spoluvlastník, žalobca nesporne vedel na základe rozhodnutí odvolacieho súdu sp. zn. 18Co/95/96/2011 a sp. zn. 18Co/28/2014, pričom procesný úkon jeho pristúpenia do konania zrealizoval až v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie z 24. januára 2017 i napriek vedomosti, že v zmysle § 378 ods. 2 CSP sa na odvolacie konanie nepoužije ustanovenie o pristúpení subjektov. Na základe uvedeného žalobcom označený dôvod žaloby na obnovu konania - návrh na pristúpenie druhého spoluvlastníka do konania, nie je skutočnosťou predpokladanou ustanovením § 397 CSP, keďže tento mohol realizovať s poukazom na závery v rozhodnutí odvolacieho súdu ešte v čase do vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie t. j. do 24. januára 2017. Taktiež dôkaz označený žalobcom a to splnomocnenie druhého spoluvlastníka na zastupovanie v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/9/2009, nie je novým dôkazom predpokladaným ustanovením § 397 písm. b/ CSP, keďže pre splnenie podmienky úplného okruhu

účastníkov v zmysle ustanovenia § 78 CSP sa nevyžadoval jeho súhlas so vstupom do konania, ale postačoval, aby tento bol žalobcom označený na strane žalovaného. Na základe uvedených skutočností, súd prvej inštancie žalobu na obnovu konania, ako aj návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia ako nedôvodné zamietol.

3.1 O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na náhradu trov konania stranám nepriznal.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. septembra 2020 sp. zn. 7CoCsp/18/2020 odmietol odvolanie proti výroku o zamietnutí návrhu na odloženie vykonateľnosti rozsudku v súlade s § 386 písm. c/ CSP a vo zvyšku rozsudok ako vecne správny potvrdil v súlade s ustanovením § 387 CSP. Žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

5. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že odvolanie žalobcu proti výroku o zamietnutí návrhu na odloženie vykonateľnosti smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, preto ho odmietol. Možnosť podania odvolania nie je prípustná proti každému rozhodnutiu, ktorým sa rozhodlo o návrhu na odloženie vykonateľnosti rozhodnutia. S poukazom na ustanovenie § 357 písm. j/ CSP je takáto možnosť daná iba vtedy, ak sa rozhodlo o odklade vykonateľnosti rozhodnutia. Z výslovného znenia tohto ustanovenia teda vyplýva, že musí ísť o rozhodnutie o odklade vykonateľnosti rozhodnutia a nie o rozhodnutie, ktorým sa zamietol návrh na odklad vykonateľnosti rozhodnutia.

6. Vo vzťahu k výroku o zamietnutí žaloby na obnovu konania odvolací súd poukázal na to, že predmetom konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13C/9/2009 bolo usporiadanie pomerov k stavbe na cudzom pozemku tak, ako to upravuje ustanovenie § 135c Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov). Žalobca už pri pôvodnej žalobe zo 7. januára 2009 podanej na súde 16. januára 2009 uviedol, že je spoluvlastníkom nehnuteľnosti zapísaných na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX, k. ú. Q.. Citujúc ustanovenie § 135c Občianskeho zákonníka odvolací súd následne podotkol, že na neúplný okruh strán sporu bol žalobca upozornený v uznesení odvolacieho súdu č. k. 18Co/95/96/2011-46 z 31. januára 2013, rovnako aj v zrušujúcom uznesení č. k. 18Co/28/2014-411 zo 16. februára 2015. Žalobca vstup ďalšej podielovej spoluvlastníčky K. C. do konania podľa § 79 CSP navrhol až v odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 13C/9/2009-440 z 24. januára 2017, ktorým bola jeho žaloba zamietnutá s poukazom na ustanovenie § 78 ods. 2 CSP. Nakoľko v zmysle § 378 ods. 2 CSP na odvolacie konanie nie je možné použiť ustanovenie o pristúpení subjektov, odvolací súd rozsudkom č. k. 18Co/3/2018-496 z 29. októbra 2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. S prihliadnutím na uvedené ustálil, že návrh na pristúpenie ďalšieho subjektu do konania žalobca mohol bez akýchkoľvek pochybností podať ešte predtým, ako jeho žaloba bola zamietnutá rozsudkom súdu prvej inštancie č. k. 13C/9/2009-440 z 24. januára 2017. Nakoľko žalobcom uvádzaný dôvod obnovy konania nie je daný, preto predpoklady prípustnosti žaloby na obnovu konania v zmysle § 397 CSP nie sú splnené. Súd prvej inštancie teda správne žalobu na obnovu konania zamietol v súlade s § 414 CSP, s ktorým postupom odvolací súd súhlasil, preto považoval napadnuté rozhodnutia za vecne správne, vrátane výroku o trovách konania.

6.1 O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo jej v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

7. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej len „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietaním, že všeobecné súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili jemu, ale aj spoluvlastníčke nehnuteľnosti poškodených nezákonnou výstavbou čiernej stavby kanalizácie na cudzích pozemkoch, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za nezákonné, arbitrárne, účelovo odôvodnené s tým, že nie je vecne správne vrátane rozsudku súdu prvej inštancie, rozhodnutia nezodpovedajú skutkovému stavu, ktorý je súčasťou súdnych spisov Okresného súdu Prešov vedených pod sp. zn. 8C/183/2008, 13C/9/2009, 9C/31/2019 a 29Csp/77/2019. Potvrdením nezákonného rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom, podľa dovolateľa mu bola odňatá možnosť pokračovať v konaní až do vysporiadania

vzťahov medzi ním a spoluvlastníkom nehnuteľností poškodenej nezákonnou výstavbou kanalizácie a protiprávne konajúcou žalovanou, ktorá je vlastníkom nezákonne postavenej čiernej stavby na cudzom pozemku. Poukázal na skutkový stav týkajúci sa veci samej s tým, že namietal, že odvolací súd odignoroval bez zdôvodnenia fakt, že zamietnutím žaloby bola de facto priznaná právna ochrana protiprávne konajúcej žalovanej, ktorá nielen v rozpore s čl. 5 CSP, v rozpore s Ústavou, ale je v rozpore s viacerými zásadami a najmä so zásadou, že protiprávne konanie nepožíva právnu ochranu, lebo právo nevzniká z bezprávia. Podľa dovolateľa preto nemôže byť vydané za žiadnych okolností akékoľvek rozhodnutie, ktoré by bolo v prospech protiprávne konajúcej žalovanej a v neprospech poškodených spoluvlastníkov pozemkov. Namietal, že odvolací súd žiadnym spôsobom nereagoval na podstatné fakty vyplývajúce z podaného odvolania, ktoré konkretizoval s tým, že namietal procesný postup konajúcej sudkyne na súde prvej inštancie, ktorá odmietla prevziať do súdneho spisu listiny týkajúce sa veci samej a preukázateľne niektoré nie sú súčasťou súdneho spisu vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13C/9/2009, ktorého sa týkala podaná žaloba na obnovu konania, ako aj, že zápisnica z pojednávania neobsahuje ani zmienku o skutočnosti, že sa opakovane odmietla baviť o akomkoľvek inom dôkaze než o plnej moci, ktorá však podľa nej nemá charakter dôkazu, keďže dôkazom je iba taký prostriedok, ktorým sa preukazuje skutkové tvrdenie týkajúce sa veci samej. Považoval preto za nepravdivé tvrdenie, že žalobca označil ako dôvod obnovy konania návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka ako druhej podielovej spoluvlastníčky a k tomu zodpovedajúci dôkaz splnomocnenia. Dovolateľ vyslovil, že existovali aj iné listinné dôkazy, ktoré sa týkali veci samej, ktoré preukázateľne nie sú súčasťou súdneho spisu vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13C/9/2009. Následne argumentoval tým, že nepripustením diskusie o konkrétnych listinných a iných navrhovaných dôkazoch týkajúcich sa veci samej a odmietnutím ich prevzatia do súdneho spisu, ktoré sudkyňa úmyselne do zápisnice neuviedla a žiadnym spôsobom vo vydanom rozsudku neodôvodnila, konala nezákonne nielen tým, že konala napríklad v rozpore s citovanými ustanoveniami CSP, ale predovšetkým tým, že aj napriek splneným podmienkam na obnovu konania rozhodla o zamietnutí žaloby. Svojím rozhodnutím podľa názoru dovolateľa potvrdila dôvodné podozrenie o úmyselnom nezákonnom zmanipulovaní súdneho konania v prospech protiprávne konajúcej žalovanej, ako aj o marení spravodlivosti a marenie možnosti vynesenia spravodlivého rozhodnutia v prospech poškodených spoluvlastníkov dotknutých nehnuteľností. Zároveň namietal, že odvolací súd žiadnym spôsobom nereagoval ani na jeho podstatnú námietku, že neobstoí argument súdu, že spoluvlastník dotknutých pozemkoch musel byť účastníkom súdneho konania, ani argument, že v pôvodnom konaní súd nemohol so spoluvlastníčkou konať, pretože v pôvodnom konaní nebola označená na strane žalovaného. Opätovne poukázal na skutkový stav týkajúci sa konania vo veci samej s tým, že za závažné procesné vady v tomto konaní považoval skutočnosť, že nebolo úmyselne a účelovo rozhodnuté o vstupe spoluvlastníčky dotknutých nehnuteľností do prebiehajúceho súdneho konania na strane žalobcu na základe dodatočného rozhodnutia o udelení plnomocnenstva na zastupovanie, čím mu bolo odopreté uplatnenie práva na ochranu vlastníckeho práva, práva na prístup k súdu a spravodlivé súdne konanie garantované Ústavou. Zároveň nevydaním rozhodnutia o povolení vstupe spoluvlastníčky nehnuteľností do prebiehajúceho súdneho konania a nepovolením obnovy konania bola nielen žalobcovi, ale aj jej samotnej odopretá možnosť prezentovať jej stanovisko týkajúce sa nezákonnej výstavby na dotknutých pozemkoch v súdnom konaní. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za rozhodnutie, ktoré nemá žiadnu oporu v žiadnych platných právnych predpisoch, v predvídateľnom právnom postupe súdu a nie je v súlade s procesným právom a jeho pravidlami. Podľa dovolateľa mal odvolací súd zrušiť rozhodnutie súdu prvej inštancie najmä z dôvodu, že neboli splnené podmienky a že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Následne opísal skutkový stav týkajúci sa konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13C/9/2009, vrátane vydaných rozhodnutí v danej veci. V závere zhrnul, že vzhľadom na nespochybniteľný fakt, že kanalizácia bola postavená na cudzích pozemkoch neoprávnene a na dlhoročné nezákonné rozhodovanie všeobecných súdov, ktorým nebola poškodeným spoluvlastníkom dotknutých nehnuteľností poskytnutá absolútne žiadna reálna súdna ochrana, pretože nedošlo k odstráneniu nezákonného stavu, ani zabezpečená náprava, sa dovolateľ domáhal náhrady škody spôsobenej nezákonnou výstavbou kanalizácie žalovanou ako vlastníkom stavby a poškodenia cudzieho majetku bez legitímneho oprávnenia a bez poskytnutia akejkoľvek kompenzácie za ich neoprávnené

užívanie po dobu viac ako desať rokov, ako aj náhrady škody, ktorá žalobcovi ako spoluvlastníkovi poškodených pozemkoch vznikla úhradou dane z nehnuteľnosti za obdobie od roku 2008 bez reálnej možnosti užívať svoje pozemky podľa vlastného uváženia, z dôvodu ich poškodenia nezákonnou výstavbou, ako aj náhrady z titulu ušlého zisku vo výške 1 200,- Sk za m², v prepočte na aktuálnu menu zodpovedajúcu veľkosti jeho podielu na pozemkoch zapísaných na LV č. XXXX, k. ú. Q., ako aj náhrady škody spôsobenej nezákonným úradným postupom, nezákonnými rozhodnutiami úradov a všeobecných súdov, ich opakovaným a dlhotrvajúcim konaním v rozpore s dobrými mravmi, a aj nezákonnými bezdôvodnými prietiahmi podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Navrhol zrušiť dovolaním napadnuté rozhodnutia a obnovu konania povoliť; uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

8. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedla, že dovolací súd je oprávnený preskúmať správnosť posúdenia len právnej, nie skutkovej otázky a to bez ohľadu na to, či táto právna otázka má hmotnoprávny alebo procesnoprávny charakter. O právnu otázku sa nejedná vtedy, pokiaľ dovolateľ tvrdí, že súdy z vykonaného dokazovania nesprávne zistili skutkový stav a nesprávne veci preto právne posúdili. S poukazom na vymedzenie právnej otázky zásadného významu žalovaná navrhla odmietnuť dovolanie z dôvodu jeho neprípustnosti, lebo podľa jej názoru, právna otázka uvádzaná žalobcom nespĺňa kritéria vymedzené ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

9. Dovolateľ k vyjadreniu žalovanej repliku nepredložil.

10. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

11. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

12. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

13. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

14. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k

vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

16. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

17. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

18. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

19. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

20. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

21. Žaloba na obnovu konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý sa podáva proti právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej. Samotným jej podaním nedochádza k automatickej obnove pôvodného konania. Súd je povinný najskôr skúmať jej prípustnosť a ak dospeje k záveru, že podmienky prípustnosti sú splnené (§ 397 až § 408 CSP), preskúma jej dôvodnosť, teda či stranou uplatnený dôvod žaloby na obnovu konania je skutočne daný. V prípade, ak súd zistí, že žaloba na obnovu konania je podaná dôvodne, rozhodne rozsudkom, že obnovu konania povoľuje (§ 414 CSP). Následne až po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku sa obnovuje pôvodné konanie a súd vec znova meritórne prejedná (§ 416 CSP). Z uvedeného teda vyplýva, že konanie o žalobe na obnovu konania prebieha v dvoch fázach, a to v prvej fáze (t. j. v konaní o povolenie obnovy konania), v ktorej sa súd zaoberá len otázkou, či obnovu konania povolí alebo nie (§ 413 a § 414 CSP), a následne v druhej fáze (t. j. v konaní po povolení obnovy konania), ktorá nastáva len vtedy, ak súd obnovu konania skutočne povolí, a ktorá vo svojej podstate predstavuje pokračovanie v pôvodnom konaní a opätovné prejednanie veci (§ 416 a § 417 CSP).

22. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že dovolateľ nesúhlasil s postupom súdov nižších inštancií, ktoré pri posudzovaní splnenia podmienok na povolenie obnovy konania, neuznali predložený listinný dôkaz a to plnomocenstvo udelené podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností K. pre žalobcu na konanie, ktoré bolo pôvodne vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13C/9/2009, ktorého obnovy

konania sa domáhal, ako aj návrh na pristúpenie druhého spoluvlastníka do pôvodného konania. V kontexte uvedeného preto namietal nezákonné a arbitrárne rozhodnutie, účelovo odôvodnené, nezodpovedajúce skutkovému stavu, ktorý je súčasťou súdnych spisov vedených na Okresnom súde Prešov (sp. zn. 8C/183/2008, 13C/9/2009, 9C/31/2019 a 29Csp/77/2019), a tým aj porušenie ochrany vlastníckeho práva zaručenej Ústavou (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, ďalej len „Ústava“). Zároveň nesúhlasil s postupom súdov, ktoré neakceptovali ďalšie listinné dôkazy, ktoré v tomto konaní predkladal a týkali sa veci samej.

23. Vykonávanie dokazovania v konaní o žalobe na obnovu konania, vrátane určenia jeho rozsahu, je závislé od procesnej fázy, v ktorej sa konanie aktuálne nachádza. To znamená, že v prvej fáze konania (t. j. v konaní o povolenie obnovy konania) sa dokazovanie vykonáva len v rozsahu relevantnom pre zistenie prípustnosti a dôvodnosti podanej žaloby na obnovu konania, a až v druhej fáze (t. j. v konaní po povolení obnovy konania) sa vykonávanie dôkazov zameriava k predmetu konania vo veci samej. V prvej fáze konania o žalobe na obnovu konania sa teda nevykonáva dokazovanie v pravom slova zmysle. Súd sa v nej nezameriava na získavanie poznatkov o veci, ktorá je predmetom súdneho konania, ale zaoberá sa jednotlivými dôkazmi výhradne z hľadiska relevantného v zmysle § 397 písm. a/ až f/ CSP, či napĺňajú niektorý z uplatnených dôvodov podmienok pre povolenie obnovy konania.

24. Podľa názoru dovolacieho súdu v danom prípade súdy nižších inštancií správne posudzovali, či podľa § 397 písm. a/ CSP sa jedná o dôkazy, týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré žalobca bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní a či môžu preňho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, resp. či v zmysle § 397 písm. b/ CSP sú dôkazmi, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní a môžu privodiť pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Z obsahu odôvodnenia ich rozhodnutí vyplýva, z akých dôvodov jednotlivé žalobcom označené dôkazy (resp. procesné podanie a plnomocenstvo) nespĺňajú predpoklady ani jedného z ním uplatnených dôvodov povolenia obnovy konania. Správne ustálili, že v konaní o úprave právnych pomerov k predmetu vlastníctva, ktoré sa dotýka práv a povinností všetkých podielových spoluvlastníkov dotknutého pozemku a stavby, musia byť účastníkom konania všetci podieloví spoluvlastníci z titulu nerozlučného spoločenstva podľa § 91 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, resp. núteného procesného spoločenstva v zmysle § 78 ods. 1 CSP. O tom, že v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13C/9/2009 mal byť účastníkom aj druhý podielový spoluvlastník, mal žalobca vedomosť na základe rozhodnutí odvolacieho súdu sp. zn. 18Co/95/96/2011 a 18Co/28/2014, pričom procesný úkon pristúpenia ďalšieho účastníka do konania zrealizoval až v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie z 24. januára 2017 i napriek vedomosti, že v zmysle § 378 ods. 2 CSP sa na odvolacie konanie nepoužije ustanovenie o pristúpení subjektov. Súdy nižších inštancií dostatočne zrozumiteľne a jasno vysvetlili, že plnomocenstvo na zastupovanie v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/9/2009 a návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania nemožno považovať za dôkazy, ktoré by z objektívnych dôvodov nebolo možné v pôvodnom konaní vykonať, a nejedná sa ani o taký dôkaz, ktorý by pre žalobcu potenciálne mohol privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. V podstate sa jedná o procesné podanie týkajúce sa okruhu účastníkov konania, ako aj o plnomocenstvo oprávňujúce splnomocnenca vystupovať v mene splnomocniteľa v zmysle § 31 ods. 1 Občianskeho zákonníka v konaní pred súdom. Z odôvodnení rozhodnutí súdov (odvolacieho a prvoinštančného), chápaných v ich organickej (kompletizujúcej) jednote (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu, na základe ktorého dospeli k správnomu záveru, že žaloba žalobcu na obnovu konania nie je dôvodná.

25. K namietaného nedostatočného odôvodneniu napádaného rozhodnutia dovolací súd uvádza, že odôvodnenie uvedené v bodoch 19 až 24 v spojení s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie v celom jeho kontexte, spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia

odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Potvrdením rozhodnutia vo veci samej v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd preskúmal správnosť zistenia skutkového stavu, ako aj správnu aplikáciu a interpretáciu príslušných hmotnoprávných noriem na zistený skutkový stav a zároveň aj skutočnosť, že rozhodnutie bolo vydané v súlade s ustanoveniami procesného práva. Vyporiadanie sa s podstatnými námietkami uplatnenými v odvolacom konaní, odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle ustanovenia § 387 ods. 3 CSP.

26. Civilný sporový poriadok totiž umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie v rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takom prípade sa môže obmedziť v odôvodnení len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M. Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. (Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1296 s.).

27. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizovateľné základné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

28. K namietanej arbitrárnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia dovolací súd uvádza, že Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 zo dňa 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne, ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). V danom prípade sa však o takýto prípad nejedná, preto dovolací súd nepovažoval uplatnenú námietku za opodstatnenú pre záver o existencii vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

29. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Do úvahy preto neprichádza ani relevantnosť námietky, že súd prvej inštancie nedostatočným odôvodnením rozhodnutia

dovolateľovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

30. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

31. Ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

32. Dovolací súd už len na záver poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Vec prejednávajúci senát tieto vady v preskúmvanej veci nezistil, preto prípustnosť (a ani dôvodnosť) dovolania z tohto dôvodu nie je daná.

33. Na záver dovolací súd len dodáva, že bez povolania obnovy konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13C/9/2009, nebolo možné sa opätovne zaoberať vecou samou, ani inými hmotnoprávnymi námietkami týkajúcimi sa veci samej, či uplatnenými nárokmi na náhradu škody s prísl., preto ani dovolací súd nesúvisiace námietky, či skutkové tvrdenia s predmetom konania vecne neposudzoval.

34. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody dovolací súd dovolanie odmietol v súlade s ustanovením § 447 písm. c/ CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

35. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej v dovolacom konaní vyplývajúcou z § 255 ods. 1 CSP, ktorej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi v plnom rozsahu. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

36. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.